Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

26. september 2013 *

»Appel — Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) — EF-strukturintervention i regionen Martinique — nedsættelse af finansiel støtte — offentlige bygge- og anlægskontrakter — transaktioners forenelighed med bestemmelserne i EU-retten — samordning af fremgangsmåderne med hensyn til indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter — direktiv 93/37/EØF — artikel 2 — begrebet »direkte tilskud« — begrebet »sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål««

I sag C-115/12 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i statutten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 1. marts 2012,

Den Franske Republik ved E. Belliard, N. Rouam og G. de Bergues, som befuldmægtigede,

appellant,

den anden part i appelsagen:

Europa-Kommissionen ved F. Dintilhac og A. Steiblytė, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen, og dommerne J. Malenovský, U. Lõhmus (refererende dommer), M. Safjan og A. Prechal,

generaladvokat: J. Kokott

justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 11. marts 2013,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 18. april 2013,

afsagt følgende

* Processprog: fransk.

Dom

1 I sit appelskrift har Den Franske Republik nedlagt påstand om ophævelse af dom afsagt af Den Europæiske Unions Ret den 16. december 2011, Frankrig mod Kommissionen (sag T-488/10, herefter »den appellerede dom«), hvorved Retten ikke gav Den Franske Republik medhold i en påstand om annullation af Kommissionens beslutning K(2010) 5229 af 28. juli 2010 om ophævelse af en del af den støtte, som oprindeligt var tildelt af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) i henhold til enhedsprogrammeringsdokumentet for mål nr. 1 for en EF-strukturintervention i regionen Martinique i Frankrig (herefter »den omtvistede beslutning«).

Retsforskrifter

Forordning (EF) nr. 1260/1999

2 Rådets forordning (EF) nr. 1260/1999 af 21. juni 1999 om vedtagelse af generelle bestemmelser for strukturfondene (EFT L 161, s. 1) bestemmer i artikel 12 med overskriften »Forenelighed«:

»Operationer, der medfinansieres af fondene […], skal være forenelige med traktaten og de retsakter, der er udstedt i henhold til denne, samt med Fællesskabets politikker og aktioner, herunder dem, der vedrører […] offentlige udbud […]«

Direktiv 93/37/EØF

3 Rådets direktiv 93/37/EØF af 14. juni 1993 om samordning af fremgangsmåderne med hensyn til indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter (EFT L 199, s. 54) blev ophævet og erstattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter (EUT L 134, s. 114), der trådte i kraft den 31. januar 2006. Nærværende tvist henhører, henset til tidspunktet for de faktiske omstændigheder, imidlertid under direktiv 93/37.

4 Dette direktivs artikel 1, litra a), definerer »offentlige bygge- og anlægskontrakter«, som »gensidigt bebyrdende kontrakter, som indgås skriftligt mellem en entreprenør på den ene side og en ordregivende myndighed som defineret under litra b) på den anden side, og som til genstand har enten udførelse eller både udførelse og projektering af arbejder vedrørende en af de i bilag II omhandlede former for virksomhed eller bygge- og anlægsarbejde som defineret under litra c) eller ved et hvilket som helst middel at lade et bygge- og anlægsarbejde udføre, som svarer til de af den ordregivende myndighed fastlagte behov«.

5 Direktivets artikel 2 har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de ordregivende myndigheder overholder eller sørger for, at bestemmelserne i dette direktiv bliver overholdt, når de yder direkte tilskud på mere end 50% til en bygge- og anlægskontrakt, som indgås af andre end dem selv.

2. Stk. 1 vedrører kun kontrakter, der falder ind under klasse 50, gruppe 502, i den systematiske fortegnelse over økonomiske aktiviteter i De Europæiske Fællesskaber (NACE), og kontrakter, der vedrører opførelse af hospitaler, sportsanlæg, rekreative anlæg, anlæg til fritidsformål, skole- og universitetsbygninger og bygninger til administrative formål.«

Sagens baggrund

6 De faktiske omstændigheder, der har givet anledning til den foreliggende tvist, således som de er fremstillet i den appellerede doms præmis 1-13, kan sammenfattes på følgende måde.

7 Ved beslutning K(2000) 3493 af 21. december 2000 godkendte Kommissionen enhedsprogrammeringsdokumentet for EF's strukturinterventioner i regionen Martinique for mål nr. 1 i Frankrig for perioden fra den 1. januar 2000 til den 31. december 2006, der fastsætter et bidrag i størrelsesordenen 17 150 000 EUR fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) i henhold foranstaltningen »Direkte støtte til virksomheder i turistbranchen og andre turistoperatører«.

8 I 2003 besluttede selskabet Société martiniquaise des villages de vacances (herefter »SMVV«), der driver Club Méditerranées ferieanlæg (herefter »ferieanlægget Les Boucaniers«) på Martinique, at udføre byggearbejder med henblik på renovering og udvidelse af dette anlæg.

9 Den 3. august 2004 traf Martiniques regionale råd afgørelse om udbetaling af et regionalt tilskud med et beløb på 2 492 750 EUR til dette projektet om renovering og udvidelse af ferieanlægget Les Boucaniers, hvor SMVV var bygherre, og hvortil de samlede udgifter blev anslået til 49 981 446 EUR.

10 Ved beslutning K(2004) 4142 af 18. oktober 2004 fastsatte Kommissionen, at Fællesskabets deltagelse i nævnte projekt skulle beløbe sig til 12 460 000 EUR.

11 Den 24. marts 2005 underskrev regionen Martinique og SMVV aftalen om regional udvikling for dette projekt.

12 Fra den 25. juni til den 13. juli 2007 reviderede Revisionsretten for De Europæiske Fællesskaber det omhandlede projekt. Ved skrivelse af 11. februar 2008 fremsendte den de foreløbige resultater af revisionen til Den Franske Republik. Revisionsretten påpegede navnlig, at den anvendelige fremgangsmåde ved indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter ikke var overholdt for byggearbejderne med henblik på renovering og udvidelse, eftersom de ordregivende myndigheders tilskud til dette projekt var på mere end 50%. I betragtning af EFRU's tilskud, det regionale tilskud og det statslige tilskud på 16 690 000 EUR i form af en skattelettelse i henhold til artikel 199 undecies B, i den franske Code général des impôts (den almindelige skattelov), var dette projekt ifølge Revisionsretten blevet finansieret af offentlig støtte for så vidt angår 63,33%. Revisionsretten henviste i denne henseende bl.a. til artikel 2 i direktiv 93/37.

13 Ved skrivelse af 20. maj 2008 bestred Den Franske Republik, at den omhandlede skattelettelse kan anses for et direkte tilskud som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37. Den Franske Republik anførte yderligere, at byggearbejderne med henblik på renovering og udvidelse af ferieanlægget Les Boucaniers ikke udgjorde byggearbejder vedrørende sportsanlæg, rekreative anlæg, anlæg til fritidsformål som omhandlet i nævnte artikels stk. 2. De nævnte byggearbejder var dermed ikke omfattet af nævnte artikels anvendelsesområde.

14 Den 28. juli 2010 besluttede Kommissionen ved den omtvistede beslutning at annullere EFRU's bidrag til projektet om renovering og udvidelse af ferieanlægget Les Boucaniers i sin helhed.

Retsforhandlingerne ved Retten og den appellerede dom

15 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 11. oktober 2010 nedlagde Den Franske Republik påstand om annullation af den omtvistede beslutning i sin helhed.

16 Til støtte for sin påstand fremførte Den Franske Republik fire anbringender. Det første anbringende vedrørte en tilsidesættelse af artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37, idet Kommissionen fandt, at de indgåede bygge- og anlægskontrakter om renovering og udvidelse af ferieanlægget Les Boucaniers udgjorde bygge- og anlægskontrakter, hvortil de ordregivende myndigheder ydede direkte tilskud på mere end 50%. Det andet anbringende vedrørte en tilsidesættelse af dette direktivs artikel 2, stk. 2, som Kommissionen angiveligt begik ved at finde, at de omhandlede byggearbejder var omfattet af en kontrakt, der vedrørte sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål som omhandlet i denne bestemmelse. Det tredje anbringende vedrørte en tilsidesættelse af begrundelsespligten, idet Kommissionen ikke klart og utvetydigt anførte grundene til, at byggearbejderne med henblik på renovering og udvidelse af ferieanlægget Les Boucaniers svarede til byggearbejder vedrørende sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål som omhandlet i artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37. Det fjerde anbringende, der var subsidiært, vedrørte en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet, idet Kommissionen anvendte en korrektionsfaktor på 100% af tilskuddet fra EFRU.

17 Retten forkastede samtlige disse anbringender og frifandt Kommissionen i det hele.

18 Hvad angår det første anbringende behandlede Retten indledningsvis, i den appellerede doms præmis 25-33, Den Franske Republiks argument, der var baseret på fast retspraksis på statsstøtteområdet, om, at begrebet »tilskud« skal fortolkes således, at det alene omfatter positive ydelser.

19 Retten bemærkede i den appellerede doms præmis 27 i denne henseende, at begrebet tilskud, selv om det er omtalt i retspraksis på statsstøtteområdet i forbindelse med definitionen af begrebet statsstøtte, ikke som sådan er defineret i denne retspraksis.

20 Retten bemærkede endvidere i den appellerede doms præmis 28, at der ved fortolkningen af en bestemmelse i EU-retten ikke blot skal tages hensyn til ordlyden heraf, men også den sammenhæng, hvori den indgår, og de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af. Retten anførte i den følgende præmis i denne dom, at formålet med direktiv 93/37 er at fjerne risikoen for, at der indrømmes indenlandske bydende eller ansøgere en fortrinsstilling ved de ordregivende myndigheders indgåelse af kontrakter, og at udelukke den mulighed, at et organ, der finansieres eller kontrolleres af staten, lokale myndigheder eller andre offentligretlige organer, lader sig lede af andre hensyn end økonomiske.

21 Retten bemærkede i den appellerede doms præmis 30 og 31 navnlig vedrørende det formål, som EF-lovgiveren forfulgte med artikel 2 i direktiv 93/37, at denne artikel har til formål at hindre, at visse ordregivende myndigheder søger at omgå bestemmelserne for offentlige kontrakter ved at overdrage arbejdet med at udføre bygge- og anlægsarbejder, der i realiteten henhører under offentlige kontrakter, til private organer, og at disse ordregivende myndigheder yder direkte tilskud på mere end 50%. Retten præciserede i det væsentlige, at der ikke er forskel på det tilfælde, hvor en ordregivende myndighed selv indgår en kontrakt med en entreprenør, og det tilfælde, hvor myndigheden yder et direkte tilskud på mere end 50% til en bygge- og anlægskontrakt, der indgås af en anden enhed end myndigheden selv. Den nævnte artikel 2 har ifølge Retten således til formål at sikre en upartisk indgåelse af kontrakter i de tilfælde, hvor de offentlige organer har en afgørende indflydelse. Retten fandt følgelig i den appellerede doms præmis 32, at begrebet tilskud som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37 skal fortolkes formålsbestemt og bredt.

22 Retten konkluderede, at den effektive virkning af direktiv 93/37 ikke ville kunne opretholdes fuldt ud, hvis det kunne udelukkes, at den ordning, som direktivet har indført, finder anvendelse, alene af den grund, at omkostningerne til finansiering af en kontrakt ikke reduceres som følge af positive ydelser fra en offentlig enhed, men som følge af skattelettelser, og at begrebet »tilskud« som omhandlet i direktivets artikel 2, stk. 1, ikke udelukker de omhandlede skattelettelser, der ligesom positive ydelser gør det muligt at reducere omkostningerne til finansiering af en kontrakt.

23 I den appellerede doms præmis 34 og 35 mindede Retten dels om andre EU-retlige akter, hvori begrebet tilskud ikke er defineret som en udelukkende positiv ydelse, dels forkastede den Den Franske Republiks argument vedrørende forarbejderne til den oprindelige indførsel af den bestemmelse, der nu er artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37.

24 Retten forkastede dernæst, i den appellerede doms præmis 36 og 37, Den Franske Republiks argumentation, hvorefter de omhandlede skattelettelser ikke har en direkte karakter, som det kræves i nævnte artikel 2, stk. 1. Retten baserede sig på den omstændighed, at disse lettelser var direkte forbundne med den omhandlede bygge- og anlægskontrakt og de investeringer, der var foretaget med henblik herpå.

25 Hvad angår det andet anbringende behandlede Retten i den appellerede doms præmis 42-50 først Den Franske Republiks argumentation om, at dette ferieanlægs sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål blot er accessoriske, og at byggearbejderne i det væsentlige vedrørte et hotelkompleks med restaurant.

26 Retten bemærkede i den appellerede doms præmis 43 – efter at have fastslået, at de nævnte byggearbejder er en del af et samlet projekt, der består i en komplet renovering af ferieanlægget Les Boucaniers – at det ikke er de udførte byggearbejder, men det samlede formål med dette ferieanlæg, der skal tages i betragtning ved bedømmelsen af, om de omhandlede bygge- og anlægskontrakter vedrørte byggearbejder med henblik på sådanne anlæg.

27 Retten tilsluttede sig i denne henseende, i den appellerede doms præmis 48, Kommissionens bedømmelse, hvorefter ferieanlægget Les Boucaniers er et integreret koncept, der både omfatter indkvartering, restaurant, sportsaktiviteter, rekreative aktiviteter og fritidsaktiviteter samt fællesanlæg. Retten bemærkede, at selv hvis det antages, at arealet og antallet af ansatte i ferieanlægget Les Boucaniers i vidt omfang kan henføres til indkvarteringen og restauranten, er dette anlæg karakteriseret ved disse aktiviteter, der udgør kernen i dette ferieanlægs koncept, og som danner den væsentlige del og under alle omstændigheder en nødvendig del af dette koncept. Retten konkluderede således, at ferieanlægget Les Boucaniers som sådan har karakter af sportsanlæg, rekreativt anlæg og anlæg til fritidsformål i bred forstand. Retten tilføjede ligeledes, at det i den foreliggende sag ikke skal fastlægges, hvad der er genstand for de omhandlede bygge- og anlægskontrakter, men undersøges, om det omhandlede projekt falder ind under en af de kategorier, der er omhandlet i artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37.

28 Retten forkastede derefter i den appellerede doms præmis 50 den af Den Franske Republik foretagne fordeling af byggearbejdsomkostningerne, hvorefter blot 10,6% af byggearbejdsomkostningerne til renovering og udvidelse af ferieanlægget Les Boucaniers vedrørte sportsanlæg, rekreativt anlæg og anlæg til fritidsformål, idet denne fordeling er for restriktiv.

29 Retten fastslog i den appellerede doms præmis 53 og 54, at NACE er uden relevans for fortolkningen af begrebet sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål som indeholdt i artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37.

30 Endelig konkluderede Retten i den appellerede doms præmis 57, at begrebet sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål som omhandlet i artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37, ikke kræver, at der findes en forbindelse med de sædvanlige behov for ordregivende myndigheder eller almenhedens behov. Retten bemærkede i denne henseende, i den appellerede doms præmis 58-64, at det omhandlede begreb, selv om det er del af en udtømmende opregning, ikke selv er begrænset af noget kriterium, og at det skal undergives en formålsbestemt og bred fortolkning med henblik på at sikre, at den effektive virkning af direktiv 93/37 ikke bringes i fare. En streng fortolkning af begrebet sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål er ifølge Retten ikke i overensstemmelse med formålene med dette direktiv.

31 Hvad angår det tredje anbringende konkluderede Retten i den appellerede doms præmis 69-71, at Kommissionen, henset til forklaringen i den omtvistede beslutning og under den administrative procedure, har redegjort for sin argumentation i tilstrækkeligt omfang.

32 Retten fastslog med hensyn til det fjerde argument, i den appellerede doms præmis 74, at eftersom de omhandlede byggearbejder udgør et samlet projekt, omfatter det støttebeløb, der vedrører den fastslåede uregelmæssighed, det samlede støttebeløb, der er fastsat for projektet. Følgelig er hele finansieringen af projektet genstand for en uregelmæssighed, således at hele den finansielle støtte er blevet opnået med urette hos EFRU. Retten konkluderede således, at der ikke var grundlag for at begrænse korrektionen på grundlag af proportionalitetsprincippet.

Parternes påstande

33 Den Franske Republik har nedlagt følgende påstande:

— Den appellerede dom ophæves i sin helhed.

— Domstolen træffer selv endelig afgørelse i sagen og annullerer den omtvistede beslutning eller hjemviser sagen til Retten.

34 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Det første anbringendes andet led og det tredje anbringendes første led i den foreliggende appel afvises eller subsidiært forkastes, og appellen forkastes i sin helhed.

— Appellanten tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Om appellen

35 Den Franske Republik har til støtte for appellen fremsat tre anbringender.

Det første anbringende om en retlig fejl vedrørende anvendelsen af artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37

Parternes argumenter

36 Det første anbringende, som Den Franske Republik har påberåbt sig til støtte for appellen, er opdelt i to led.

37 Den Franske Republik har med det første anbringendes første led anført, at Retten begik en retlig fejl, idet den fastslog, at skattelettelsesforanstaltningerne kunne kvalificeres som »tilskud« som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37.

38 Rettens kvalifikation er ifølge Den Franske Republik i strid med ordlyden af artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37 og taler imod EU-lovgivers hensigt om at begrænse begrebet tilskud til positive ydelser. For det første har Den Franske Republik kritiseret Retten for at have bevæget sig langt væk fra den traditionelle definition af dette begreb, som det er fastlagt af Domstolen på statsstøtteområdet. I mangel af nogen modsat præcisering i det omhandlede direktiv skal det nævnte begreb defineres på grundlag af den sædvanlige betydning af udtrykket »tilskud«, for at retssikkerhedsprincippet er overholdt. For det andet har Den franske Republik fremført, at denne medlemsstats fortolkning understøttes af den omstændighed, at den endelige affattelse af denne bestemmelse afviger fra forskellige forslag i forarbejderne, hvori bl.a. udtrykket »finansierer« blev anvendt i stedet for udtrykket »tilskud«. For det

tredje har Den Franske Republik anført, at det behov for at bevare den effektive virkning af en bestemmelse, som Retten har henvist til, ikke må føre til, at denne bestemmelse undergives en formålsbestemt fortolkning, der går ud over ordlyden af bestemmelsen.

39 Den Franske Republik har med det første anbringendes andet led anført, at Retten begik en retlig fejl, idet den fastslog, at en skattelettelse har en direkte karakter som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37, eftersom denne skattelettelse specifikt var blevet indrømmet på grund af den omhandlede bygge- og anlægskontrakt, selv om den hverken var blevet indrømmet bygherren, entreprenøren, forpagteren eller ejeren af det berørte omhandlede kompleks.

40 Denne medlemsstat har gjort gældende, at de omhandlede skattelettelser blev tildelt deltagere, som var fysiske personer, i et interessentskab, der havde investeret i bygge- og anlægskontrakten om renovering og udvidelse af ferieanlægget Les Boucaniers. Disse skattelettelser har ganske vist haft en tilskyndende virkning i forhold til at investere, men de har ikke direkte medført færre byggearbejdeomkostninger.

41 Kommissionen har anført, at det første anbringendes første led må forkastes som ubegrundet. Det andet led må afvises, subsidiært forkastes som ubegrundet.

Domstolens bedømmelse

42 Det bemærkes, at artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37 kræver, at de ordregivende myndigheder overholder bestemmelserne i dette direktiv, når de yder direkte tilskud på mere end 50% til en bygge- og anlægskontrakt, som indgås af andre end dem selv.

43 Den Franske Republik har med det første anbringendes første led i det væsentlige gjort gældende, at begrebet tilskud som omhandlet i denne bestemmelse alene dækker positive tilskud og dermed ikke omfatter skattelettelser.

44 Eftersom det nævnte begreb ikke er defineret i direktiv 93/37, skal det i mangel af en henvisning til medlemsstaternes ret undergives en selvstændig og ensartet fortolkning, som skal søges under hensyn til begrebets kontekst og formålet med den bestemmelse, hvori den indgår (jf. i denne retning dom af 19.7.2012, sag C-376/11, Pie Optiek, EU:C:2012:502, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis).

45 Den Franske Republik har hverken bestridt de formål med artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37, som Retten har opregnet i den appellerede doms præmis 29-31, eller at disse formål taler for en bred fortolkning af begrebet tilskud, således som generaladvokaten har bemærket i punkt 43 i forslaget til afgørelse. Derimod har Den Franske Republik ved sin argumentation i det væsentlige kritiseret Retten for at have overskredet grænserne for, hvad der er tilladt ved en teleologisk fortolkning, idet Retten har tillagt dette begreb en bred og formålsbestemt betydning for at inkludere skattelettelser.

46 Udtrykket »tilskud« [o.a: på fransk »subventionner«] forstået i sin sædvanlige betydning betyder i modsætning til, hvad Den Franske Republik har fremført, imidlertid blot at tildele en fordel. Dette udtryk er dermed ikke i almindelighed begrænset til positive ydelser. Desuden afkræftes en sådan fortolkning ikke af nogen såkaldt »traditionel« definition af begrebet tilskud, som denne medlemsstat har henvist til, og som angiveligt finder anvendelse på statsstøtteområdet.

47 Den Franske Republiks argumentation, hvorefter Rettens fortolkning taler imod EU-lovgivers hensigt, for så vidt som den ikke tager forhistorien til artikel 2 i direktiv 93/37 i betragtning, må ligeledes forkastes.

48 Anvendelsen af udtrykket »tilskud« i denne bestemmelse og ikke verbet »finansierer«, som Kommissionen anvendte i sit forslag til artikel 1a i Rådets direktiv af 18. juli 1989 om ændring af direktiv 71/305/EØF om samordning af fremgangsmåderne med hensyn til indgåelse af offentlige

bygge- og anlægskontrakter direktiv (EFT L 210, s. 1), der svarer til artikel 2 i direktiv 93/37, er nemlig i fravær af andre indikatorer ikke tilstrækkelig til at udlede en hensigt for EU-lovgiver til at begrænse dette udtryk til alene at omfatte positive tilskud under udelukkelse af bl.a. skattelettelser.

49 Det må under disse omstændigheder fastslås, at Retten ikke begik en retlig fejl ved at fastslå, at skattelettelsesforanstaltninger kunne kvalificeres som tilskud som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37. Det første anbringendes første led må derfor forkastes som ubegrundet.

50 Hvad angår det første anbringendes andet led ønsker Den Franske Republik i modsætning til, hvad Kommissionen har gjort gældende, ikke at rejse tvivl om Rettens konstateringer i den appellerede dom, men om den juridiske kvalifikation af de faktiske omstændigheder, som den har foretaget, dvs. kvalifikationen af de tildelte skattelettelser som »direkte« tilskud som omhandlet i artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37.

51 Eftersom det fremgår af fast retspraksis, at Domstolen har kompetence til at efterprøve en sådan juridisk kvalifikation (jf. bl.a. dom af 1.6.1994, sag C-136/92 P, Kommissionen mod Brazzelli Lualdi m.fl., Sml. I, s. 1981, præmis 49) må det fastslås, at det første anbringendes andet led kan antages til realitetsbehandling.

52 Hvad angår realiteten må det fastslås, at det følger klart af ordlyden af artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37, at begrebet »direkte tilskud« ikke er forbundet med en bestemt person, men med det berørte bygge- og anlægsarbejde. En indskrænkende fortolkning af dette begreb ville i øvrigt sætte en ordregivende myndighed i stand til at omgå artikel 2 i direktiv 93/37 og som følge heraf unddrage sig de forpligtelser, der påhviler denne i medfør af dette direktiv.

53 Opmærksomheden skal i denne henseende henledes på, at Retten i den appellerede doms præmis 36 bemærkede, at skattelettelserne var direkte forbundne med den omhandlede bygge- og anlægskontrakt, at den ikke havde til formål at reducere visse generelle byrder for de berørte personer, og at de blev tildelt af Den Franske Republik til et projekt om renovering og udvidelse af ferieanlægget Les Boucaniers specifikt med henblik på gennemførelsen af disse byggearbejder.

54 Det må under disse omstændigheder fastslås, at Retten med rette anså finansieringen af projektet og de foretagne investeringer med henblik herpå som et direkte tilskud som beskrevet i artikel 2, stk. 1, i direktiv 93/37.

55 Den Franske Republiks første anbringendes andet led må under disse omstændigheder ligeledes forkastes, og dermed må dette anbringende forkastes som ubegrundet.

Det andet anbringende om, at Retten begik en retlig fejl, idet den gengav indholdet af den omtvistede beslutning urigtigt og satte sin egen begrundelse i stedet for Kommissionens

Parternes argumenter

56 Den Franske Republik har med det andet anbringende anført, at Retten gengav indholdet af den omtvistede beslutning urigtigt og satte sin egen begrundelse i stedet for Kommissionens. Ifølge Den Franske Republik består den urigtige gengivelse i, at Retten fandt, at Kommissionen ikke baserede sig på arten af de udførte byggearbejder, men på det samlede formål med ferieanlægget, for at fastlægge, om bygge- og anlægskontrakten vedrørende renovering og udvidelse af dette ferieanlæg henhørte under anvendelsesområdet for artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37.

57 Den Franske Republik har i denne henseende anført, at det først var under den mundtlige forhandling for Retten, at Kommissionen medgav, at det ikke er de udførte byggearbejder i ferieanlægget Les Boucaniers, men det samlede formål med dette ferieanlæg, der skal tages i betragtning.

58 Kommissionen er af den opfattelse, at dette anbringende er ubegrundet.

Domstolens bedømmelse

59 Hvad angår efterprøvelsen af den urigtige gengivelse, som Den Franske Republik har hævdet kan findes i Rettens konstatering i den appellerede doms præmis 43, hvorefter Kommissionen undersøgte anvendeligheden af artikel 2, stk. 2, i direktiv 1993/37, idet den i den omtvistede beslutning undersøgte projektet, der består i en komplet renovering af ferieanlægget Les Boucaniers, og at denne undersøgelse ikke var baseret på de udførte byggearbejder, men på det samlede formål med dette ferieanlæg, skal bemærkes, at det fremgår af Domstolens faste praksis, at en urigtig gengivelse skal fremgå på åbenbar vis af sagsakterne, uden at det skal være fornødent at foretage en fornyet vurdering af de faktiske omstændigheder og beviserne (jf. bl.a. dom af 6.4.2006, sag C-551/03 P, General Motors mod Kommissionen, Sml. I, s. 3173, præmis 54).

60 Det må fastslås, at selv om det er muligt at fortolke den omtvistede beslutning på samme måde som Den Franske Republik, peger den anderledes fortolkning, som Retten foretog, ikke i retning af, at dens indhold er blevet gengivet urigtigt (jf. i denne retning dom af 10.2.2011, sag C-260/09 P, Activision Blizzard Germany mod Kommissionen, Sml. I, s. 419, præmis 54).

61 Under disse omstændigheder, og idet der ikke foreligger oplysninger, der indikerer, at Retten skulle have begået en materiel fejl ved læsningen af den omtvistede beslutning, er der ikke grundlag for at fastslå, at denne læsning udgør en urigtig gengivelse af denne beslutning eller en erstatning af begrundelsen for den.

62 Det andet anbringende skal derfor forkastes som ubegrundet.

Det tredje anbringende om en retlig fejl ved anvendelsen af artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37

Parternes argumenter

63 Den Franske Republik har med det tredje anbringende, der er opdelt i to led, bestridt kvalifikationen af bygge- og anlægskontrakten om renovering og udvidelse af ferieanlægget Les Boucaniers som en kontrakt vedrørende byggearbejder med henblik på sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål som omhandlet i artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37.

64 Hvad angår det tredje anbringendes første led har Den Franske Republik gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl, idet den fandt, at begrebet sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål, der falder ind under artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37, skal fortolkes bredt og ikke begrænses til anlæg, som har til formål at opfylde de sædvanlige behov for ordregivende myndigheder, dvs. de kollektive behov hos brugerne.

65 Den Franske Republik har anført, at en sådan begrænsning, også selv om den ikke er udtrykkeligt nævnt i nævnte direktivs artikel 2, stk. 2, følger af en systematisk fortolkning i relation til ordlyden af og formålet med den nævnte bestemmelse, samt andre kategorier af kontrakter, der er omhandlet i denne bestemmelse. Den Franske Republik har fremhævet, at formålet med artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37 er at sikre, at de regler, der er fastsat i dette direktiv, finder anvendelse på de bygge- og anlægskontrakter, hvor der er en reel risiko for, at de ordregivende myndigheder omgår disse regler. Ifølge Den Franske Republik består denne risiko alene for kontrakter vedrørende anlæg, der har til formål at opfylde de kollektive behov hos brugerne. Alle de andre kategorier af kontrakter, der falder ind under artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37, har nemlig det til fælles, at de vedrører opførelser, der har til formål at opfylde nævnte behov.

66 Kommissionen har anført, at det tredje anbringendes første led må afvises, idet det søger at ændre genstanden for tvisten for Retten.

67 Subsidiært er det Kommissionens opfattelse, at nævnte led er ubegrundet.

68 Den Franske Republik har med dette anbringendes andet led anført, at Retten begik en retlig fejl, idet den fastslog, at begrebet »bygge- og anlægskontrakt« som omhandlet i artikel 2 i direktiv 93/37 skal fortolkes selvstændigt i forhold til begrebet »offentlige bygge- og anlægskontrakter« som omhandlet i nævnte direktivs artikel 1, litra a), og at Kommissionen følgelig ikke havde tilsidesat nævnte direktivs artikel 2, stk. 2, ved at fastslå, at den i denne sag omhandlede bygge- og anlægskontrakt var omfattet af denne bestemmelses anvendelsesområde, selv om denne kontrakt ikke repræsenterede en direkte økonomisk interesse for den ordregivende myndighed.

69 Ifølge Den Franske Republik skal begrebet »bygge- og anlægskontrakt« som omhandlet i artikel 2 i direktiv 93/37 fortolkes i lyset af begrebet »offentlige bygge- og anlægskontrakter«, der indebærer, at en sådan kontrakt skal bibringe den ordregivende myndighed en økonomisk fordel (dom af 25.3.2010, sag C-451/08, Helmut Müller, Sml. I, s. 2673, præmis 50-52). Den Franske Republik har præciseret, at kontrakten vedrørende renoveringen af ferieanlægget Les Boucaniers ikke kan anses for at repræsentere en sådan økonomisk fordel alene af den grund, at denne renovering bidrager til den turistmæssige og økonomiske udvikling på Martinique. Det er Den Franske Republiks opfattelse, at de eneste bygge- og anlægskontrakter, der er omfattet af nævnte direktivs artikel 2, er dem, som, hvis de var blevet indgået af en ordregivende myndighed, ville henhøre under offentlige bygge- og anlægskontrakter som omhandlet i nævnte direktivs artikel 1, litra a).

70 Kommissionen har nedlagt påstand om, at dette led forkastes.

Domstolens bedømmelse

71 Hvad angår spørgsmålet, om det tredje anbringendes første led skal afvises, således som Kommissionen har påberåbt sig, skal bemærkes, at det fremgår af fast retspraksis, at anerkendelsen af en adgang for en part til først for Domstolen at fremføre et anbringende, som parten ikke har anført for Retten, ville være ensbetydende med at give denne part ret til at forelægge Domstolen – der har en begrænset kompetence i appelsager – en mere omfattende tvist end den, der blev forelagt Retten, og at Domstolen under en appel kun har kompetence til at tage stilling til den retlige afgørelse, der er blevet truffet vedrørende de anbringender, som er blevet behandlet i første instans (dom af 1.2.2007, sag C-266/05 P, Sison mod Rådet, Sml. I, s. 1233, præmis 95 og den deri nævnte retspraksis).

72 Det fremgår imidlertid klart af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, at koncepterne de kollektive behov hos brugerne på den ene side og de sædvanlige behov for ordregivende myndigheder på den anden side er blevet anvendt uden forskel af Den Franske Republik både under sagen for Retten og i forbindelse med appellen for Domstolen.

73 Selv om konceptet »de kollektive behov hos brugerne«, som Kommissionen har bemærket, ikke blev påberåbt i denne formulering under sagen for Retten, fremgår det i denne henseende af den appellerede doms præmis 55, at Den Franske Republiks argumentation vedrørende konceptet »de sædvanlige behov for ordregivende myndigheder« omhandler betingelsen om, at alene »sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål, som er åbne for alle, og ikke anlæg, som er forbeholdt private kunder«, var omfattet af artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37. Denne betingelse er faktisk forbundet med det kollektive behov hos brugerne.

74 Det følger heraf, at anvendelsen af konceptet de kollektive behov hos brugerne i forbindelse med appellen ikke indebærer en ændring af genstanden for tvisten for Retten, og dermed kan det tredje anbringendes første led antages til realitetsbehandling.

75 Hvad angår realiteten skal det faslægges, om Retten begik en retlig fejl, idet den ikke fandt, at begrebet »sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål« som omhandlet i artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37 var begrænset til anlæg, der har til formål at opfylde de kollektive behov hos brugerne.

76 Det må fastslås, således som Retten i det væsentlige har anført i den appellerede doms præmis 57 og 58, at en sådan begrænsning hverken fremgår af ordlyden af direktiv 93/37 eller af forarbejderne til direktivet. Artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37 kvalificerer således ikke på nogen måde begrebet »sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål«.

77 En sådan begrænsning af nævnte begreb kan heller ikke støttes på en systematisk fortolkning af artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37. Selv om det måtte antages, at alle de kategorier af kontrakter, der er omfattet af denne bestemmelse, har det til fælles, at de vedrører bygninger, der i givet fald kan opfylde de kollektive behov hos brugerne, må det fastslås, at det ikke følger af denne ene omstændighed, at det udgør en betingelse for, at nævnte bestemmelse finder anvendelse, at bygningerne er egnet til at opfylde sådanne behov.

78 Det må således fastslås, at Retten ikke begik en retlig fejl, da den ikke fandt grundlag for at anse begrebet »sportsanlæg, rekreative anlæg og anlæg til fritidsformål« som omhandlet i artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37 for begrænset til anlæg, der har til formål at opfylde de kollektive behov hos brugerne. Det følger heraf, at det tredje anbringendes første led må forkastes som ubegrundet.

79 Hvad angår dette anbringendes andet led må det konstateres, at den appellerede doms præmis 64, som Den Franske Republik har henvist til i forbindelse med dette led, udgør en integreret del af Rettens besvarelse af argumentet om, at artikel 2, stk. 2, i direktiv 93/37 udelukkende vedrører de kategorier af kontrakter, som efter deres art henhører under de sædvanlige behov for ordregivende myndigheder.

80 Det bemærkes, at Retten med rette fastslog i den appellerede doms præmis 64, at EU-lovgiver ved hjælp af artikel 2 i direktiv 93/37 udtrykkeligt lod visse nærmere bestemte ikke-offentlige kontrakter være omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.

81 Artikel 2 i direktiv 93/37 skal derfor undergives en fortolkning, der er selvstændig i forhold til dette direktivs artikel 1, litra a). Det må konstateres, at en anderledes fortolkning ville reducere anvendelsesområdet for nævnte direktivs artikel 2 i betydeligt omfang, hvilket ville være i strid med det formål om at forebygge omgåelse, som forfølges med denne artikel.

82 Det følger heraf, at Retten ikke begik en retlig fejl ved at fastslå, at der ikke af begrebet offentlige bygge- og anlægskontrakter, som er nævnt i artikel 1, litra a), i direktiv 1993/37, følger en betingelse for anvendelsen af nævnte direktivs artikel 2, der er forbundet med »de sædvanlige behov for ordregivende myndigheder«.

83 Det tredje anbringendes andet led må følgelig ligeledes forkastes, og dette anbringende må i sin helhed forkastes som ubegrundet.

84 Da ingen af Den Franske Republiks anbringender er taget til følge, skal appellen forkastes i sin helhed.

Sagens omkostninger

85 I henhold til procesreglementets artikel 184, stk. 2, træffer Domstolen afgørelse om sagens omkostninger, såfremt appellen forkastes. I henhold til samme reglements artikel 138, stk. 1, der i medfør af reglementets artikel 184, stk. 1, finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Den Franske Republik tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Den Franske Republik har tabt sagen, bør det pålægges den at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Fjerde Afdeling):

1) Appellen forkastes.

2) Den Franske Republik betaler sagens omkostninger.

Underskrifter